

Helige Nikolaos kyrka ligger vid gamla Kaserntorget i södra delen av Kyrko-esplanaden. Kyrkan togs i bruk år 1866 och har sedan dess varit den ortodoxa församlingens huvudkyrka.

från Stadshuset, via det vackert belägna Sunnanvik till gamla Vasa. Staden, en gång en livlig handels- och marknadsplats, grundades 1606 av Karl IX. 1776 inrättades hovrätten av Gustav III, och den byggnad den inrymdes i var en av de få som stod kvar efter branden 1852. Vi passerar det gamla ruinområdet, där bl.a. stenfoten efter stadens skola – vars mest kända elev var Finlands nationalskald Johan Ludvig Runeberg – finns kvar. Vi besöker Hovrätts huset, som idag rymmer Korsholms kyrka. Huset anses vara en av den gustavianska tidens vackraste byggnadsverk i Finland. Vi passerar Minnesmärket över slaget i Vasa på midsommardagen 1808, och därefter vänder turen tillbaka till Vasa. Under färden får vi höra om Solf i Korsholms kommun, rik på en allmogekultur som hålls levande genom bl.a. det stora hembygdsmuseet. Vi får också lära oss något om Söderfjärden, den stora meteoritkratern som uppkom för 520 miljoner år sedan. Den torrlades på 1920-talet och fortfarande ligger delar av området under havsvattennivå. Guide/föreläsare är bl.a. fil.mag. Katarina Andersson.

Pris: 690 kr

S 3 STORKYRKO OCH ORAVAIS

Kl 08.00–14.30 Observera ny starttid

Avresa från hotellet med buss.

Turen går först till Storkyrko och dess gamla kyrka, som en gång var gemensam för hela södra Österbottens befolkning. Storkyrko är platsen för början på det blodiga klubbeupproret 1596–1597. Dess äldsta delar stammar från 1304, men den präglas främst av 114 stora väggmålningar från 1560. Vi far därefter vidare till minnesmärket över slaget vid Napo 1714, det stora nordiska krigets sista slagfält, och fortsätter sedan längs Kyröälvs strand via Lillkyro till Oravais slagfält.

PRAKTISKA UPPLYSNINGAR

LOKALER OCH KOMMUNIKATIONER

Invingningen och alla seminarier (utom F6 och L20) äger rum på Åbo Akademi, Strandgatan 2, Vasa. Hotellen ligger inom cirka 5–10 minuters promenadvstånd från Akademien.

REGISTRERING OCH KANSLI

Registrering till DSH sker i Åbo Akademis lokaler med start fredag 18 september kl. 09.00.

Resenärer som åker färja från Stockholm torsdag kväll registreras på båten.

Där mötte den svenska armén ryska trupper i september 1808, där det svenska nederlaget blev avgörande för Finlands framtida öde. Slaget är väl bekant genom Runebergs *Fänrik Ståls sägner*, och lunch kommer stilenligt nog att intas på Fänrik Ståls Center. Det blir tid att se en kort film och att besöka utställningen av persedlar och vapenreplikor i Furirbostället. Det finns en fast utställning om krigets konsekvenser för civilbefolkningen i Oravais. Besöket i Oravais avslutas med exercis av en del av Kungliga Österbottens Regementes Lifcompagnie. Färden tillbaka går genom Maxmo, vars yttre skärgård hör till den säregna Kvarken, och Korsholm, med en historia nära knuten till staden Vasas. Turen avslutas vid hotellet.

Guider/föreläsare: Professorer Nils-Erik Villstrand och docent Martin Hårdstedt.

Pris: 690 kr

S 4 KVARKEN

Kl 07.45–14.30 Observera ny starttid

Avresa från hotellet med buss.

Turen utgår med kryssningsbåten M/S Corina från Inre hamnen, och under färden får vi uppleva något av lokalbefolkningens "skäriliv" och se ännu orörda kobbar och skär. Då båten passerar under Replotbron, landets längsta bro, rör vi oss i Kvarken – Finlands första världsnaturarv. Efter landstigning fortsätter färden med buss och vi gör en rundtur i Replot kyrkby. Kyrkan är från 1781 och dess predikstol, från 1600-talet, flyttades dit från Vasa på 1840-talet. Resan fortsätter mot byarna Norra och Södra Vallgrund, med besök i Sommaröhallen som är en sevärdhet med härliga produkter från hela skärgården. Vi passerar Sommarösund, idag en lång grund vik, men på 1400-talet ett sund som användes som en skyddad genomfartsled för sjöfarna. Därefter intas lunch på Kalles Inn i Klobbskat i yttre skärgården, där naturen ser ut som i Lappland. Miljön är karg men skön, utsikten över havet underbar. I närheten finns fiskehamnen där man ibland kan se havsörnen och fiskgjusen på spaning efter något att äta. Det blir möjlighet att bekanta sig med hela området: Kotan, Paviljongen, Fyren och rökbasturna. Färden tillbaka går via stadsdelen Brändö. Där finns Vasas fjärde hamn och Gamla Bomullsfabriken (idag Brändö Företagscenter) Där finns också universitetet, Vetenskapsbiblioteket Tritonia, forskningscentret Technobothnia, nya Studenthuset Domus Bothnica, den svenska Yrkes-högskolan Novia och den finska Yrkes-högskolan.

Pris: 690 kr

UTSTÄLLNING

Äger rum på Åbo Akademi.

MÅLTIDER

Lunch, kaffe och mottagning den 18 september, samt kaffe, lunch och middag den 19 september ingår i konferensavgiften och serveras mot uppvisande av namnbrickan. Din namnbricka är ett kvitto på din betalning.

HOTELL

Radisson SAS, Hovrättsplanaden 18 tel: + 358 20 123 4720
SOKOS Hotel Vaakuna, Revell Center 101 tel: + 358 20 123 4671

Slaget vid Oravais. Hösten 2008 samlades tusentals åskådare vid Oravais slagfält för att följa återskapandet av slaget 1808.

Bilden på framsidan visar Trefaldighetskyrkan, som har ritats av C.A. Setterberg. Kyrkan representerar närmast engelsk gotik och byggdes 1862.

DE SVENSKA HISTORIEDAGARNA

Är en ideell förening med syfte att skapa ärligen återkommande tillfällen för kontakter mellan historiker, fackfolk och allmänhet som intresserar sig för den historiska forskningen vid universitet, högskolor och akademier, och historielärare, företrädare för arkiv, bibliotek, museer med flera. Motsvarande företrädare för de nordiska länderna finns även bland föreningens samarbetspartners. De första historiedagarna ägde rum på Örebro slott den 14–16 oktober 1994 efter en upptaktskonferens i stora Börssalen i Stockholm 1993.

MEDLEMMAR 2009

Bokförlaget Natur och Kultur, Bonnier Fakta, Bonnier Utbildning, CLIO – den historiska bokklubben, DIK-förbundet, Forum för levande historia, Föreningen Norden, Gleerups Utbildning AB, Historiehuset i Stockholm, Historielärarnas Förening, Ingenjörsfirman Rolf Insulander AB, Karolinska förbundet, Liber AB, Nordiska Museet, Norstedts Förlag, Personhistoriska Samfundet, Populär Historia/Historiska Media, Pro Memoria, SNS Förlag, Studentlitteratur, Svensk Presshistorisk Förening, Svenska Historiska Föreningen, Svenska Humanistiska Förbundet, Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek, Sveriges Hembygdsförbund, TAM Arkiv samt Timbro AB.

STÖDJANDE INSTITUTIONER 2009

Kjell och Märta Beijers Stiftelse, Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Kungliga Patriotiska Sällskapet, Märkesåret 1809, Stads- huset i Vasa, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Akademien, Sven och Dagmar Saléns Stiftelse, Svenska Litteraturförbundet i Finland, Svensk-Österbottiska samfundet, Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelser samt Åbo Akademi.

STYRELSE 2009

Jur.kand. och civilekonom Dag Klackenbergh (ordförande), f.d. stats- sekreteraren, direktör Sten Westerberg (vice ordförande), lektor Hans Almgren, fil.dr Bo Eriksson, författare Maja Hagerman, bokförläggare Lars Hjalmarson, institutionschef Lars Ilshammar, fil.dr och huvudredaktör Åsa Karlsson, professor Hans Albin Larsson, bokförläggare Peter Luthersson, fil.dr Lena Milton, professor Erland Sellberg, professor Jarl Torbacke och förlagschef Torgny Wadensjö.

DSH KANSLI

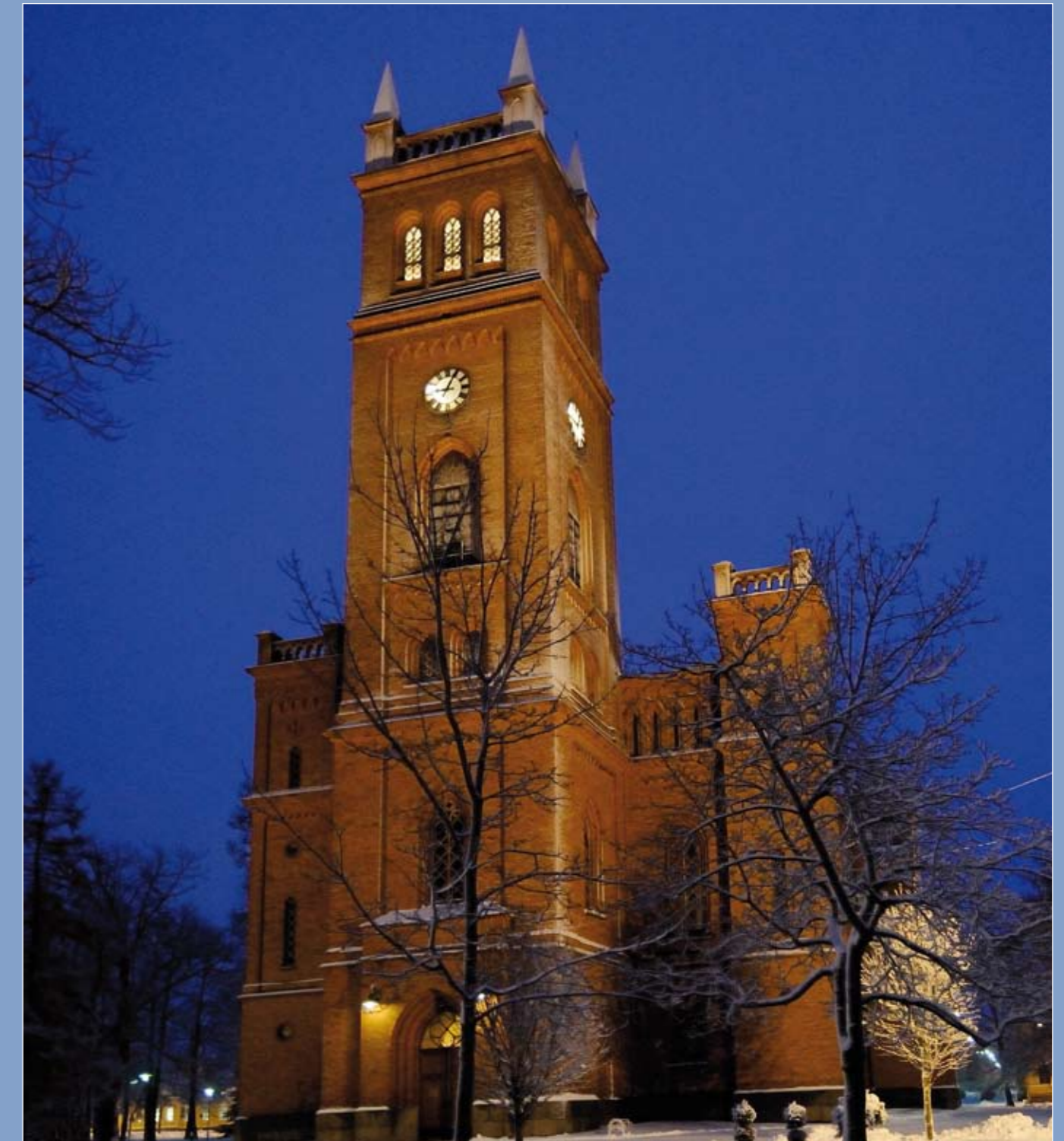
Elisabeth Ahlberg
Kammargatan 11, 111 40 Stockholm, telefon: 08-22 67 60
email: elisabeth.ahlberg@comhem.se
Hemsida: www.dsh.se

 De Svenska
Historiedagarna

De Svenska Historiedagarna

FINN FINLAND

Riksdal och grannland, från stenålder till idag

Vasa 18–20 september 2009
Program

De Svenska Historiedagarna 2009

FINN FINLAND

Riksdel och grannland, från stenålder till idag

FREDAG 18 SEPTEMBER

14.00–15.00	Lunch
15.00–15.30	Invigning i Academill, Åbo Akademi Välkomsttal av De Svenska Historiedagarnas ordförande Dag Klackenber g. Sveriges ambassadör i Finland, Johan Molander, inviger konferensen. Utdelning av Cliopriset. Motiveringen läses upp av Cliojuryns representant fil. dr Åsa Karlsson.

15.45-16.45	Parallella seminarier
F 1	Från bondetåg till Lappoval. Svenskösterbottningarna och Lapporörelsen sommaren 1930 Fil.mag. Johanna Bonäs, Åbo Akademi, föreläser om den högerradikala ”proteströrelsen” med rötter i inbördeskrigets motsättningar. Moderator: Jarl Torbacke Lokal: Academisalen

F 2	Språk, identitet, konstnärsskap och kulturliv Författaren Märta Tikkanen samtalar med Svenska Akademiens kanslichef Odd Zschiedrich om svenska språkets ställning i Finland, den speciella finländska kulturen och sin egen gärning. Moderator: Odd Zschiedrich Lokal: Auditorium Bruhn
------------	---

F 3	Att förstå vår ekonomiska historia Författaren Anders Johnson, som givit ut bl.a. <i>Fånga platsen. Guide till Sveriges företagsamma historia</i> , diskuterar – och kritiserar – läroböckernas bild av den svenska ekonomiska utvecklingen. Moderator: Hans Almgren Lokal: Seminarierum C0214
------------	--

F 4	Storstrejken 1909 – hur har den framställts i media? Docent Pelle Snickars, forskningschef vid KB:s avdelning för audiovisuella medier, föreläser. Moderator: Lars Hjalmarson Lokal: Seminarierum C0214
------------	---

16.45–17.15	Kaffe
--------------------	--------------

17.15–18.15	Parallella seminarier
F 5	Forskningsfronten flyttas fram I Doktorander från olika universitet och högskolor presenterar sina pågående avhandlingsarbeten. Moderator: Hans Albin Larsson Lokal: Academisalen
F 6	Ortodoxa kyrkan – Finlands andra statskyrka Fader Matti Wallgren, Vasa, föreläser. Moderator: Åsa Karlsson OBS! Lokalen: Ortodoxa kyrkan, Kaserntorget
F 7	Suomis sång. Den finländska studentsången som identitetsbildare Fil.dr Barbro Kvist Dahlstedt, Riksarkivet i Stockholm, föreläser om hur 1800-talets studentsång i sin form och repertoar speglade såväl samhällets och universitetets förändring som framväxten av en ny nationell identitet. Moderator: Lena Mllton Lokal: Seminarierum C0215

F 8	Brev från Michael Gyldenstolpe till sonen Nils En studie om privatbrevet under 1660-talet, med fil. dr Annika Ström, Södertörns högskola. Moderator: Erland Sellberg Lokal: Auditorium Bruhn
------------	--

19. 30	Mottagning i Stadshuset Bitr. stadsdirektör Kristina Stenman hälsar oss välkomna. Mingel med lättare buffé och dryck. Musikaliska inslag. Adress: Senatsgatan 1, individuell transport.
---------------	---

LÖRDAG 19 SEPTEMBER

8.30–9.30	Plenarföreläsning i Academisalen, Åbo Academill Ambassadör och professor Krister Wahlbäck talar: ”Några reflektioner över förhållandet mellan Finland och Sverige”. Moderator: Dag Klackenber g
------------------	---

9.30–10.00	Kaffe
-------------------	--------------

10.00–11.00	Parallella seminarier
L 1	Forskningsfronten flyttas fram II Doktorander från olika universitet och högskolor presenterar sina pågående avhandlingsarbeten. Moderator: Hans Albin Larsson Lokal: Seminarierum C0214

L 2	Med kanot över havet Arkeologen Niclas Björck, Riiksantikvarieämbetet, berättar om finsk-svensk gemenskap under stenåldern. Moderator: Bo Eriksson Lokal: Seminarierum C0215
------------	--

L 3	Jean Sibelius – fosterlandets fånge? Om en nationell symbol med universalistiska ambitioner Föreläsning med musikinslag av teol.mag. Rabbe Forsman, blockflöjtist och lektor i tidig musik vid Sibelius-Akadem i. Moderator: Anders Björnsson, publicist och författare Lokal: Auditorium Bruhn
------------	---

L 4	Brott mot mänskligheten under kommunistiska regimer – hur närmar vi oss detta i skolundervisningen? Samarrangemang med Forum för levande historia och Historielära rnas Förening. Medverkande: Christer Olsson och Catharina Loft, gymnasielärare, samt Oscar Österberg, Forum för levande historia. Moderator: Hans Almgren Lokal: Academisalen
------------	--

11.15–12.15	Parallella seminarier
--------------------	------------------------------

L 5	Ett stänk av rött. Två systrar i revolutionens tjänst Erkki Tuomioja , docent i politisk historia, föreläser om två anmödrar och deras händelserika liv i och nära den politiska hetluften. Moderator: Dag Klackenber g Lokal: Academisalen
------------	---

L 6	Peter Johan Bladh – svensk superkargör, ryskt kansliråd Ett stycke svensk-finsk historia speglad i en man och hans släktkrets. Professor emeritus Håkan Andersson, Åbo Akademi, föreläser. Moderator: Peter Luthersson Lokal: Auditorium Bruhn
------------	--

L 7	Att ramla efter halva loppet, resa sig och springa ikapp! Ronald Fagerfjäll – chefredaktör, författare och
------------	--

	företagshistoriker – talar om svenskt och finskt företagande under 1900-talet. Moderator: Torgny Wadensjö Lokal: Seminarierum C0214
--	---

L 8	Historieläraryr utbildningen i Finland och Sverige – vad kan vi lära av varandra? Samtal mellan fil.dr Tom Gullberg, akademilektor i Vasa, och professor Hans Albin Larsson, överdirektör vid Statens skolinspektion. Lokal: Seminarierum C0215
------------	---

12.15–13.15	Lunch
--------------------	--------------

13.15–14.15	Parallella seminarier
L 9	I bödlarnas fotspår. Massavrättningar och terror i finska inbördeskriget Fil.mag. Aapo Roselius, doktorand vid Helsingfors universitet, talar om sin forskning om minneskulturen kring inbördeskriget. Moderator: Anders Björnsson, publicist och författare Lokal: Academisalen

L 10	Finska flyktingar i Sverige under stora nordiska kriget Fil.dr, riddarhusgenealog Johanna Aminoff-Winberg Moderator: Åsa Karlsson Lokal: Seminarierum C0214
-------------	---

L 11	1809 – statskuppen och regeringsformens tillkomst i Sverige Fil.dr Anders Sundin föreläser om politiska aktörer och politisk kultur i det skede då det gustavianska enväldet ersattes med en konstitutionell monarki. Moderator: Jarl Torbacke Lokal: Auditorium Bruhn
-------------	--

L 12	Artonhundratalet – ”det sprängfyllda tomrummet!” Om att ”berätta” 1800-talet, om humorns roll och om att förena globalt och lokalt: ett seminarium utifrån UR:s nya TV-serie Max 1800-tal, med producent Johan Romin. Moderator: Rolf Granstrand, UR/Skellefteå Lokal: Seminarierum C0215
-------------	---

14.30–15.30	Parallella seminarier
L 13	Hur svenskt var Finland? Ett föreläsning om förhållandet mellan finskt och svenskt 1560–1812 med professor Nils-Erik Villstrand Moderator: Bo Eriksson Lokal: Auditorium Bruhn

L 14	Krig och fred: Finland anno 1944 Professor Henrik Meinander, Helsingfors universitet,
-------------	---

	föreläser om ett av de svåraste åren i finsk historia, och diskuterar den nya krigshistoriens perspektiv. Moderator: Sten Westerberg Lokal: Academisalen
--	--

L 15	När könet började skriva. Kvinnor i Finlands press 1771–1900 Pol.dr Henrika Zilliacus-Tikkanen, Helsingfors universitet. <i>Arrangör</i> : Presshistoriska Föreningen Moderator: Jarl Torbacke Lokal: Seminarierum C0214
-------------	--

L 16	Operation Stella Polaris 1944 Journalist och fil.lic. Johanna Parikka Altenstedt berättar om sin forskning kring en spektakulär finsk-svensk underrättelseoperation med en politisk affär och ett mytomspunnet arkivmaterial i sitt kölvatten. Moderator: Dag Klackenber g Lokal: Seminarierum C0215
-------------	--

15.30–16.00	Kaffe
16.00–17.00	Parallella seminarier

L 17	Kekkografi: synpunkter på en statsman Om den finska efterkrigstidens dominerande politiker, president Urho Kekkonen. Med professor Henrik Meinander, Helsingfors universitet. Moderator: Peter Luthersson Lokal: Academisalen
-------------	---

L 18	Om Tacitus och slaget i Teutoburgerskogen år 9 e.Kr. Ett samtal om historiens betydelse för nationell identitet mellan gymnasielektor Hans Almgren, Arboga, och professor Erland Sellberg, Stockholms universitet. Lokal: Seminarierum C0215
-------------	--

L 19	Rikssprängningen som kom av sig. Finsk-svenska gemensamheter efter 1809 Professor Torkel Jansson, Uppsala universitet, berättar om växelverkan och sammanväxt i Finland och Sverige efter 1809. Moderator: Hans Albin Larsson Lokal: Auditorium Bruhn
-------------	---

L 20	Finska kriget 1808–1809. Att tolka och förstå kriget som sprängde riket. Föreläsning av docent Martin Hårdstedt, Umeå universitet. Som avslutning får seminariedeltagarna se museets Napoleon-rum och höra om det fenomenet det illustrerar.
-------------	--

	Moderator: Professor Nils-Erik Villstrand, Åbo Akademi. OBS! Lokalen: Österbottens museum, Museigatan 3
--	---

19.30	Avslutningsmiddag i Åbo Akademis lokaler Middag med musik och dans. Utdelning av Stig Ramels pris. Motiveringen läses upp av fil. dr Jörgen Ullenhag
--------------	--

Jägerstatyn som står vid kanten av Hovrättsparken är skapad av Lauri Leppänen (1895–1977).

UTFLYKTER

SÖNDAG 20 SEPTEMBER

S 1 STADSVANDRING VASA Kl. 08.30–11.30
Samling på Vasa torg vid Finlands frihetsstaty, där guiden inleder med att berätta om flytten till den nuvarande staden efter branden 1852, något om torgets historia och förhållandena under vinterkriget. Vandringen fortsätter till Rewell Center, Österbottens största köpcenter som uppfördes redan på 1960-talet efter ritningar av Viljo Revell, en av Finlands mest framstående arkitekter. Därefter passerar vi Kyrkoparken och besöker Trefaldighetskyrkan från 1860-talet, och fortsätter till Kasernområdet. Där finns Helige Nikolaus ortodoxa kyrka och kasernbyggnaderna från 1860- och 1880-talen. Promenaden går vidare till stranden och gamla Kronomagasin et, stadens fångelse, hovrätten och Inre hamnen och Kuntsi museum för modern konst. Turen avslutas vid Stadshuset. <i>Pris</i> : 140 kr

S 2 NYA OCH GAMLA VASA Kl. 08.00–14.30 Observera ny starttid
<i>Turen har samma program som S1 på förmiddagen. Samling på Vasa torg vid Finlands frihetsstaty. Lunch på restaurang Loftet, inrymt i ett charmigt trähus från 1860-talet i hörnet av Vasaesplanaden/Rådhusgatan. Därefter avgår bussen</i>